

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
факультет історичний
кафедра архівознавства, спеціальних історичних та правознавчих дисциплін

1. Загальна інформація про курс

Назва курсу, мова викладання	Основи антропології, мова викладання: українська
Викладачі	Баженов Олександр Львович, доцент
Профайл викладачів	http://kaf-archives.kpnu.edu.ua/bazhenov-o-l/
E-mail:	revera2003@ukr.net
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.kpnu.edu.ua/course/view.php?id=1709
Консультації	Консультації проводяться щосереди, впродовж семестру о 14,30; групові або одноособні

2. Анотація до курсу

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни “Антропология” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавр 014 Середня освіта (Історія) за освітньо-професійною програмою Середня освіта (Історія).

Основною тенденцією, яка сьогодні склалась у вищій школі є антропологізація суспільних, гуманітарних та природничих наук. Антропология тисне на всі науки про людину й змушує їх змінюватись. Вона, можна сказати, стала філософією, оскільки впливає на світогляд науковців, ламає старі парадигми й змушує науки розривати усталені стереотипи.

Антропология має особливий статус у загальній будівлі науки, оскільки перебуває на перетині біологічних та гуманітарних наук. Вона інтегрує різні знання про людину. На базі антропології формується нові міждисциплінарні напрями та галузі знання. Саме в її компетенції сформувати загальне уявлення про людину і визначити її місце в суспільстві.

Дисципліна «Антропология» має світоглядне значення, оскільки формує теоретичні та методологічні засади. Її головне завдання - дати світоглядні орієнтири наукам, сформувати парадигми, визначити перспективи, щоб дати відповідь на

запитання, яке найбільше цікавить людину і на яке вона так і не знайшла відповіді упродовж усього свого існування - «Що ж таке людина?».

Дана навчальна дисципліна є теоретичною основою сукупності знань та вмінь, що формують професійний профіль майбутнього спеціаліста галузі історії й дозволить створити передумови для усвідомленого вивчення фахових навчальних дисциплін, включених у навчальний план.

Мета вивчення навчальної дисципліни. Метою викладання дисципліни «Основи антропології» є знайомство студентів із походженням і історією становлення людини на Землі, біологічним різноманіттям і сучасною єдністю людства, розкриття сучасних наукових концепцій щодо походження людини, антропологічної структури Земної кулі, антропологічних особливостей найдавнішого, давнього й сучасного населення території України, міграцій та генетичних контактів найдавнішого та давнього люду в контексті проблем етногенезу різних племен й слов'ян включно, що мешкали на території сучасної України тощо.

Завдання дисципліни полягає у тому, щоб показати:

- сприяння формуванню знань про людину як якісно своєрідну істоту, яка протягом свого існування на Землі здійснила перехід від суто біологічних закономірностей існування до соціальних
- розкриття тенденцій і етапів еволюції, місця сучасної людини в системі тваринного світу, можливих шляхів еволюції людини в майбутньому;
- показ міжгрупової мінливості морфологічних ознак серед населення земної кулі;
- розкрити процес расоутворення, етногенезу та етнічної історії давніх та сучасних народів;
- формування системи знань про людину
- надання розуміння необхідності використання даних про морфо-функціональні особливості організму сучасної людини для встановлення зв'язку з фізіологічними функціями, хворобами і поведінкою людини
- процес заселення України найдавнішими, давніми та людьми сучасного фізичного типу, їхній антропологічний тип;
- становлення слов'ян за даними антропології, їхні морфофізіологічні особливості у порівнянні з іншими народами
- етнічний склад давнього населення України за даними антропології;
- становлення та антропологічні особливості сучасного населення України;

3. Формат курсу

Стандартний курс (очний).

4. Результати навчання

Очікувані результати навчання з дисципліни. Після завершення курсу „Антропологія” студенти повинні знати:

- – про місце людини у системі тваринного світу;
- – основні тенденції еволюції приматів;
- – фактори та основні етапи еволюції приматів і людини;
- – особливості соціальної поведінки антропоїдів;
- – походження людського суспільства;
- – можливі шляхи еволюції людини у майбутньому;
- – антропологічні особливості найдавнішого, давнього та сучасного населення України.

повинні вміти:

- орієнтуватися у програмовому змісті кожної теми;
- - опрацьовуючи тематичну літературу, самостійно збагачувати свій науковий та творчий потенціал, застосовувати прогресивні та раціонально виважені методи оволодіння знаннями;
- - орієнтуватись у науковій та періодичній антропологічній літературі із актуальних проблем антропології, відбирати з цієї інформації найголовніше, вміти систематизувати її;
- - працювати з науково-методичними посібниками;
- - застосувати отримані теоретичні знання при проведенні наукового дослідження;
- - працювати з конспектами лекцій, вести записи у робочих зошитах за матеріалами наукових джерел, узагальнювати і конкретизувати матеріал;
- - закріплювати теоретичні знання з антропології і практичні навички змістовною самостійною роботою, що передбачена навчальним планом;
- - виступати з інформаційними тематичними повідомленнями, чітко і логічно формулювати основні положення теми;
- - робити висновки і узагальнення з конкретних теоретичних питань;
- - відповідати на питання з навчальної дисципліни усно, письмово (за програмою тестової перевірки).

5. Обсяг і ознаки курсу

Найменування показників	Характеристика навчального курсу	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Освітня програма, спеціальність	014 Середня освіта (Історія) за освітньо-професійною програмою Середня освіта (Історія)	
Рік навчання/ рік викладання	шостий /2019-2020	
Семестр вивчення	другий	
нормативна/вибіркова	вибірковий	
Кількість кредитів ЄКТС	4 кредити ЄКТС	
Загальний обсяг годин	120 год.	
Кількість годин навчальних занять	40 год.	
Лекційні заняття	20 год.	
Практичні заняття	0 год.	
Семінарські заняття	20 год.	
Лабораторні заняття	0 год.	
Самостійна та індивідуальна робота	80 год.	
Форма підсумкового контролю	залік	

6. Пререквізити курсу

Визначаються інтегральним характером навчальної дисципліни, міждисциплінарним дискурсом; тісним зв'язком з комплексом базових та гуманітарних дисциплін. Програма враховує набуті студентами знання під час вивчення курсів «Історія первісного суспільства», «Історія України», «Археологія» тощо.

7. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Вивчення курсу потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення: проектор та ноутбук/персональний комп'ютер для презентацій у форматі MS Power Point

8. Політики курсу

Письмові роботи. Очікується, що студенти виконати наступні письмові роботи – модульна контрольна робота, та виконання самостійної роботи у вигляді реферату.

Академічна доброчесність. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Відвідання занять. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

Література.

Уся література, яку студенти не можуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

11. Система оцінювання та вимоги

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний і модульний контроль (60 балів)			Е кзамен	Сума
Поточний контроль	МКР	Самостійна робота / ІНДЗ		100
20 балів	50 балів	30 балів		

При оцінюванні рівня знань студента аналізу підлягають:

- **характеристики відповіді:** цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість, правильність;
- **якість знань** (ступінь засвоєння фактичного матеріалу): осмисленість, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість, міцність;
- **ступінь сформованості вміння поєднувати теорію і практику** під час розгляду ситуацій, практичних задач, в процесі політичної комунікації і соціалізації;
- **рівень володіння розумовими операціями:** вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, узагальнювати, робити висновки з проблем, що розглядаються;
- **досвід творчої діяльності:** вміння виявляти проблеми, розв'язувати їх, формувати гіпотези;
- **самостійна робота:** робота з навчально-методичною, науковою, допоміжною вітчизняною та зарубіжною літературою з питань, що розглядаються, вміння добувати інформацію з різноманітних джерел (нормативні, програмові; нормативні, преса), робота з комп'ютерною технікою, системою Internet .

Підсумковий рейтинг з кредитного модуля (дисципліни)

Рейтингова оцінка з кредитного модуля	Оцінка за шкалою ECTS	Рекомендовані системою ECTS статистичні значення (у %)	Екзаменаційна оцінка за національною шкалою	Національна залікова оцінка
90-100 і більше	A (відмінно)	10	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	25	добре	
75-81	C (добре)	30	задовільно	
67-74	D (задовільно)	25		
60-66	E (достатньо)	10		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)		незадовільно	не зараховано
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)			